

Preek 12 juli 2020

Beste nieuwe gemeente,
- nieuw voor mij, althans,
maar al lang verbonden met God en met elkaar –
Alleluia!
Het is inderdaad feest vandaag.

We hoorden zojuist een tekst die is geschreven
voor de inwijding of het jubileum van een kerk.
Heel toepasselijk!
Dit jaar is het jubileumjaar van de Kloosterkerk,
en vandaag is een nieuw begin.

We vieren, hoorden we zojuist,
de vreugde van de tempel, van de kerk.
En die tempel, die kerk, dat zijn wij zelf.
Want nu wij hier vrolijk bij elkaar zijn,
fysiek en virtueel,
is God hier.
Dit is Gods huis.
Wij zijn met elkaar Gods huis,
de plek waar God wil wonen.

En godzijdank zijn deze muren er niet
zodat we God voor onszelf kunnen houden,
maar om ons eraan te herinneren
dat wijzelf de levende stenen zijn
van de muren waarbinnen God thuis is.

Door wat wij hier doen,
door wie wij hier zijn met en voor elkaar,
bouwen we een plaats voor God
die niet statisch is, maar dynamisch,
niet uitsluitend, maar omarmend.
Een plaats die groeien mag.

Als wij hier later deze morgen weggaan,
blijft God hier niet op zijn lauweren rusten
en nog even nagenieten.
Dan begint het avontuur pas.
Dan gaat God waar wij gaan.
Dan worden onze woonkamers en onze werkplekken,
onze scholen, parken en ziekenhuizen,
de heilige grond waar God aanwezig is.

Maar zover is het nog niet,

want allereerst zijn we hier juist om de ontmoeting te vieren
waar we, dat is wel gebleken, zo heel moeilijk zonder kunnen.
De ontmoeting die ons voedt en inspireert en zondig corrigeert.

En omdat dat een ontmoeting is
die altijd in het kader staat van de gemeenschap met de hele kerk,
wereldwijd en door de eeuwen heen,
hoop ik dat u er geen bezwaar tegen heeft
als ik even een paar woorden in het Engels zeg
voordat mijn Engelssprekende vrienden afhaken
en uit pure verveling een andere kerkdienst gaan zoeken.

So just a few words for my non-Dutch speaking friends and colleagues
who I know are watching this service too
and praying with us and for us.

I'm really sorry you can't be here in this wonderful place;
I know you would have loved to see it for yourselves.
And I'm sorry we haven't been able to say goodbye as we should have,
together, in church, sharing bread and wine,
singing our hearts out, and having a proper Welsh bun fight after.

But I'm thinking of you as you are of me,
and I'm going to give you a super quick sneak preview
of what I want to say to everyone today.

During lockdown, an article appeared in the Church Times that said,
"Being prevented from going to church
might liberate us from our habitual routines
to 'become church' all over again –
or, perhaps, for the very first time.
Such rejuvenation may help to release us, at last,
from the prison of our church building."

That hit me hard, and it angered me,
as I witnessed and shared in your pain
of having every opportunity to worship together
suddenly taken away,
of not being able to pray in the building we love
with the people we love,
at a time when we really needed it.

But it was true, of course.
Church is home.
But home is not the place you leave,
but the place where you are going.

And as the church is stretched,
by difficulty, by distance, by challenges yet to be overcome,
the church grows.
It grows in its capacity for good, in its capacity to love.
Love is the gravity that still pulls us together
even when we are apart.

So thank you, friends and colleagues far away,
not for having been my church family for a while,
but for always being part of the one church we build together.
For your prayers, your friendship and your dedication, thank you.

Afgelopen maand zag ik voor het eerst het gebrandschilderde raam
waarvan een afbeelding op de liturgie is afgedrukt.
Ik zag het niet in het echt,
want we zaten in lockdown in Cardiff
en het raam bevindt zich in Durham Cathedral,
maar de foto was al genoeg om mijn aandacht te trekken.

Ieder mag er natuurlijk het zijne van vinden.
Misschien bent u blij dat het raam in kwestie
aan Durham cathedral is geschonken en niet aan de Kloosterkerk.
In Durham wordt het trouwens ook wel eens het spuitjesraam genoemd.

Ik zag er de plattegrond van een kerk in.
Een schip en een koor. Pilaren.
Wel een beetje rommelige pilaren, allemaal verschillend.
En als je goed kijkt, staat er eentje behoorlijk uit het lood.
En eentje staat pontificaal in het midden,
waar je de deur of in ieder geval het gangpad zou verwachten.

Ik vroeg me af,
waarom zou je in een kerk
een raam willen hebben met een plattegrond van een kerk erop
die dan ook nog eens niet van diezelfde kerk is?

En toen zag ik het.
Dit is niet zomaar een kerk. Dit is een gemeente.
Dit zijn Jezus en zijn leerlingen, van bovenaf gezien,
die avondmaal vieren.
Het laatste avondmaal.

Judas heeft zich al een beetje teruggetrokken,
staat al in de startblokken
om het feestmaal te verlaten en Jezus te verraden.

De andere leerlingen zijn nog volop aan het eten,

ieder zijn eigen stukje brood.
Wie wie is, kunnen we niet zien,
of wat voor blikken er worden uitgewisseld.

Omdat we van boven af kijken, met God mee,
zien we een heleboel dingen niet
waar we ons als mensen graag door zouden laten afleiden.

En daardoor zien we juist wel wat er echt toe doet.
Deze gemeente staat voor elke gemeente,
rond welke tafel dan ook,
waar ook ter wereld.
Dit zou zomaar over ons kunnen gaan.

Waar zitten wij?
Dicht naast Jezus, of al – of nog – met één been buiten?
Of in dat bovenste groepje van vier dat een beetje in hun eigen wereldje zit,
misschien ingewijden, ambtsdragers,
of juist mensen die zich niet helemaal thuis voelen
of die alles liever van een afstandje aanzien?

Als je goed kijkt, is er bovenin het raam flink gekruimeld met dat brood.
Misschien wel expres,
in de overtuiging dat het brood dat op tafel staat
er niet alleen is voor degenen die aan tafel zitten,
maar ook, of zelfs vooral, voor hen die zich nog niet genodigd weten.

En Jezus?
Die zit daar dus pontificaal in de weg.
Als dit de plattegrond van een kerk was,
dan zou het een kerk zijn waar je nooit of te nimmer binnen kwam
zonder eerst over Jezus te struikelen.

Dat lijkt mij nou net heel toepasselijk.
Jezus, de steen waarover je struikelt.
Jezus met zijn weerbarstige boodschap en tegendraadse voorbeeld.
De mens die je voortdurend met jezelf en de ander confronteert.

De drempel waar je overheen moet;
de pilaar waar je omheen moet;
het doopvont waar je doorheen moet.

Jezus die zelf dwars door de dood heen moest.
Die staat in de weg, want hij is zelf de Weg.
Daar kunnen we niet omheen;
daar moeten we niet omheen willen.
Die weg moeten we vrolijk en dankbaar en vol vertrouwen inslaan.

'Daily bread', heet het glas-in-loodraam.
Het werd geschonken door de medewerkers van de plaatselijke supermarkt.
En dat zet even aan het denken.

Dit avondmaal is geen eenmalige gebeurtenis om te herdenken
maar een dagelijkse, broodnodige manier van met elkaar omgaan.
Bij Jezus wordt wat heilig is dagelijkse kost
en het alledaagse iets heel bijzonders.

Jezus heeft soms veel te stellen met ons.
Wij hebben het van nature niet zo op obstakels
en zijn snel afgeleid.

Zo ook Jezus' leerlingen.
Ze hebben warempel net gezien
hoe een paar broden en vissen voldoende waren
voor een enorme mensenmassa,
puur omdat Jezus het was die ze uitdeelde;
en nog maken ze zich zorgen
omdat ze zelf geen brood bij zich hebben voor tijdens een korte oversteek.

Jezus zegt iets over 'zuurdesem',
en meteen schiet hen het gebrek aan eten in gedachten.
Maar de woorden die Jezus ons aanreikt
zijn altijd groter dan ze lijken
en groter dan wij denken.

Het gaat niet zomaar over brood,
"begrijpen jullie het dan nog niet?"
Er staat niet wat er staat.

Als Jezus het woord 'zuurdesem' in de mond neemt
dan rijst de zin daarvan de pan uit.
Dan staat het plotseling voor alles wat in het geniep
het goede nieuws van God verdraait en bederft
en geen respect heeft voor de ruimte en de vrijheid
die tussen de regels door meeklinken.

Daarop moeten we bedacht zijn
In de kerk is ruimte.
Ruimte in overvloed voor iedereen.
Ruimte om God God te laten zijn.

Het zijn grote woorden die bij een intrededienst klinken.
Roeping. Ambt. Herder. Leraar.

Dienstbaarheid. Liefde. Trouw.
De heilige Schrift. Het Koninkrijk van God.
Je zou er helemaal overdonderd door raken.

Gelukkig gaat het vandaag niet over mij, maar over ons.
In de kerk praten we in het meervoud.
Een predikant is niet geroepen om predikant te zijn,
maar om ergens predikant te zijn,
om iemands predikant te zijn.

Het is nogal wat, wat Petrus in zijn brief zegt
tegen degenen die hebben besloten de weg van Jezus in te slaan.
Stuk voor stuk mogen ze zich door God gekend en gekozen weten,
zijn ze verstanders en uitdragers van zaken die het verstand te boven gaan,
stuk voor stuk zijn ze uit het donker naar het licht geroepen.

Want het gaat niet om wat elk van hen, elk van ons,
kan en weet en verdient;
het gaat erom dat we elkaar toebehoren,
verschillend en verspreid als we zijn,
omdat God de mortel is
die ons onlosmakelijk aan elkaar verbindt,
ondanks alles, tegen alles in
wat ons uit elkaar trekt en op onszelf terugwerpt.

We horen zodirect in het lied na de preek
woorden die vanouds klinken op Witte Donderdag,
de avond van het laatste avondmaal,
van de voetwassing, en het nieuwe gebod om lief te hebben:

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Waar barmhartigheid en liefde zijn, zo wordt er gezongen,
daar is God.

En de tekst waarschuwt ons dan:
Als we dan met elkaar samenkomen,
moeten we oppassen dat er geen verdeeldheid heerst;
geen geruzie, geen geharrewar.
Moge Christus zelf in ons midden zijn.

Ik heb er alle vertrouwen in dat dat wel goedkomt.
Met Christus hier in ons midden
als de enige echte herder en leraar
waar geen predikant aan kan tippen.

En wij samen om hem heen als leerlingen
die het misschien ook niet altijd meteen bij het juiste eind hebben,

die misschien ook wel eens een lesje hoofd- en bijzaken nodig hebben,
maar die willen luisteren en willen leren.
Hier wordt Gods nieuwe Stad gebouwd,
steen voor steen, mens voor mens.
Een Stad waar iedereen zich thuis mag voelen –
zelfs, en vooral, God.
Waar liefde is,
daar is God thuis.

Gebeden 12 juli 2020

We danken u God
voor het vertrouwen dat U in ons stelt.
Dat wij uw werk mogen doen,
uw woord mogen spreken,
uw mensen mogen liefhebben,
uw vrede mogen bewaren.
We bidden U voor hen die ons nodig hebben,
die U nodig hebben;
voor hen voor wie we ons in het bijzonder verantwoordelijk weten
en hen die U onverwachts op ons pad brengt,
dat we hen mogen zien en horen.
Geef dat we elkaar de ruimte durven geven,
loslaten waar het kan
en vasthouden waar het nodig is.
Dat we mogen beseffen dat iedereen meetelt
en niemand onmisbaar is.

We danken U voor elkaar;
voor alles wat ons verbindt;
voor compassie, voor geduld,
voor de techniek waar we zeker nu zo erg van afhankelijk zijn.
We bidden u voor hen die eenzaam zijn;
die kampen met angst, depressie, ziekte of een beperking;
die hun vreugde en verdriet, hun geloof en wanhoop,
met niemand kunnen delen.
We bidden in het bijzonder voor moed en kracht
voor
en voor alle familieleden en dierbaren van
...;
dat uw aanwezigheid een bron van steun en hoop mag zijn.
Wees bij hen die zich zorgen maken
om iemand die hen dierbaar is
en hen die iemand moeten missen.

We danken u voor alles wat ons hoopvol stemt
in een wereld die vaak niet veel weg heeft

van uw koninkrijk waar we naar uitzien.
We bidden u voor kinderen en jongeren,
dat ze mensen in hun leven mogen hebben
die hen helpen geloven in de toekomst.
Voor hen die niet alleen geloven, maar ook doen –
dat ze zich van harte mogen blijven inzetten
voor een wereld van gerechtigheid en vrede
en zich niet uit het veld laten slaan,
maar dankbaar de tekenen van uw aanwezigheid
mogen blijven zien.
Voor dit feestelijke nieuwe begin, hier, vanmorgen –
dat het een afspiegeling mag zijn van de toekomst
waarvoor U ons heeft bestemd.